

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR. 410.007.01.2022

Pan
Paweł Borys
Prezes Zarządu
Polski Fundusz Rozwoju SA
ul. Krucza 50
00-025 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/065 Zakup i funkcjonowanie Polskich Kolei Linowych SA

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Polski Fundusz Rozwoju SA, ul. Krucza 50, 00-025 Warszawa ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Borys, Prezes Zarządu PFR od 1 maja 2016 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Proces przygotowania i realizacji transakcji nabycia PKL SA.2. Monitorowanie inwestycji w PKL SA prowadzonej za pośrednictwem spółki celowej PFR Koleje Linowe Sp. z o.o. oraz realizowanie działań wobec tych podmiotów w ramach zarządzania portfelem inwestycyjnym FIIK FIZAN.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2022 (do dnia zakończenia kontroli), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Przemysław Sala, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/53/2022 z 1 kwietnia 2022 r..2. Justyna Pikiewicz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/54/2022 z 1 kwietnia 2022 r.3. Agata Brzeska-Lebiecka, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LKR/55/2022 z kwietnia 2022 r.

(akta kontroli str.1-6)

¹ Dalej: „PFR”.

² Dalej: „Prezes Zarządu”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania i decyzje inwestycyjne podjęte przez PFR w procesie przygotowania i realizacji transakcji pośredniego nabycia 99,77% akcji Polskich Kolei Linowych SA z siedzibą w Zakopanem⁵ oraz monitorowanie tego projektu inwestycyjnego w latach 2018-2022.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Decyzja o inwestycji przez spółkę celową Funduszu Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych⁶ polegającej na zakupie w sposób pośredni akcji PKL SA⁷ (poprzez zakup 100% udziałów spółki Altura S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu⁸) poprzedzona była wykonaniem przez PFR rzetelnych analiz zgodnie z art. 48 ust. 2b pkt 9 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi⁹. W analizach uwzględniono m.in. informacje dotyczące głównych ryzyk związanych z funkcjonowaniem spółki PKL SA, aktualną i prognozowaną sytuację ekonomiczno-finansową PKL SA, wyniki wyceny spółki, podsumowanie wniosków z badania due diligence¹⁰ oraz główne postanowienia umowy nabycia udziałów Altura.

W sposób rzetelny zabezpieczono interes Funduszu i PFR jako jego inwestora poprzez zaangażowanie doradców zewnętrznych oraz kancelarie prawne w przeprowadzanie badań due diligence PKL SA i jej większościowego akcjonariusza Altura oraz w negocjowanie warunków umowy nabycia 100% udziałów Altura. Środki Funduszu przeznaczone na prace związane z przygotowaniem transakcji zostały wydatkowane w sposób gospodarny oraz zgodnie z przyjętymi zasadami.

Wynegocjowane warunki zrealizowanej transakcji były korzystne dla Funduszu. Ostatecznie ustalona cena za 100% udziałów w kapitale zakładowym Altura w wysokości 417,3 mln zł zapewniała realizację założeń przyjętych przez PFR na etapie analizy inwestycji, w tym dotyczących oczekiwanej stopy zwrotu zgodnej ze strategią inwestycyjną Funduszu. Transakcja została zrealizowana zgodnie z warunkami określonymi w SPA oraz wskazanymi w Analizie Końcowej Projektu Tomba przez spółkę celową¹¹ Bakewell sp. z o.o.¹² za kwotę [...] ¹³, po odjęciu kwot wynikających z SPA, w tym kwoty kredytu udzielonego Altura.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: PKL SA lub Spółka.

⁶ Dalej: FIJK FIZAN lub Fundusz. W dniu 14.04.2022 r. FIJK FIZAN został wykreślony z Rejestru Funduszy Inwestycyjnych, na skutek dokonanego połączenia FIJK FIZAN (jako funduszu przejmowanego) z Funduszem Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Aktywów Niepublicznych, który z dniem 04.05.2022 r. zmienił nazwę na PFR Fundusz Inwestycyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (dalej: PFR FI FIZAN). W związku z połączeniem PFR FI FIZAN wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki FIJK FIZAN.

⁷ Inwestycja została nazwana jako „Projekt inwestycyjny Tomba”. Dalej: Projekt lub Projekt Tomba.-

⁸ Dalej: Altura.

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1523, ze zm. Dalej: u.f.i.

¹⁰ Szczegółowa analiza przedsiębiorstwa pod względem m.in. jego kondycji prawnej, handlowej, finansowej i podatkowej, w celu identyfikacji związanych z nim szans i ryzyk przed podjęciem właściwych negocjacji dotyczących transakcji kapitałowej.

¹¹ Dalej także: SPV (ang. *Special Purpose Vehicle*) - spółka powołana do realizacji konkretnych celów inwestycyjnych lub przeprowadzenia operacji gospodarczej.

¹² Dalej: Bakewell. Właścicielem 100% udziałów w spółce był FIJK FIZAN. Od dnia 23.06.2021 r. (data rejestracji zmiany nazwy spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym) PFR Koleje Linowe Sp. z o.o. Dalej: PFR Koleje Linowe.

¹³ W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa lub tajemnicę zawodową, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902), art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 123) i art. 280 ust. 2 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1523, ze zm.) w interesie PFR, FIJK FIZAN oraz innych spółek prawa handlowego. Chronione informacje zostały wykreślone i zastąpione oznaczeniem [...].

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie monitorowanie inwestycji w PKL SA prowadzonej za pośrednictwem spółki celowej PFR Koleje Linowe oraz realizowanie działań wobec tych podmiotów w ramach zarządzania portfelem inwestycyjnym FIIK FIZAN. PFR wykonywał rzetelnie oraz zgodnie z umową o zarządzanie częścią portfela inwestycyjnego funduszu i regulacjami wewnętrznymi obowiązki nadzorcze nad spółkami realizującymi Projekt Tomba.

PFR podejmował rzetelne działania zmierzające do realizacji celu inwestycyjnego określonego w statucie Funduszu, tj. wzrostu wartości aktywów Funduszu w wyniku zwiększenia wartości akcji PKL SA skutkującego wzrostem wartości udziałów w PFR Koleje Linowe oraz osiągnięcia dochodów z tej inwestycji.

Stwierdzona w toku kontroli nieprawidłowość polegająca na nieprzekazywaniu PFR Towarzystwu Funduszy Inwestycyjnych SA¹⁴ informacji o faktycznie poniesionych kosztach transakcyjnych nie miała istotnego znaczenia dla kontrolowanej działalności.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Proces przygotowania i realizacja transakcji nabycia PKL SA

Opis stanu faktycznego

1.1. W dniu [...] pomiędzy Eighteen Boston Ivy S.a r.l. [...] ¹⁶ – jako Sprzedającym, PFR – jako Kupującym, oraz Altura, została zawarta umowa nabycia 100% udziałów w Altura. Na dzień podpisania SPA jedynym udziałowcem w Altura, która była właścicielem 99,77% akcji PKL SA¹⁷, był Mid Europa Partners Fund III L.P.¹⁸. Chcąc wyjść z inwestycji w PKL SA, MEP zdecydował się na sprzedaż całego pakietu udziałów w Altura w konkurencyjnym procesie sprzedaży¹⁹. Sprzedaż odbyła się z wykorzystaniem EBI, tj. spółki, której wyłącznym właścicielem był MEP.

[...]. Według SPA wynagrodzenie należne Sprzedającemu zostało ustalone na kwotę 417,3 mln zł, [...].

(akta kontroli str. 8-11, 712-791, 818-860, 1971-1972, 1977-1980)

Transakcja nabycia udziałów w spółce Altura realizowana była w ramach Projektu Tomba. [...] ²⁰ [...] ²¹ [...].

Spółka Bakewell była spółką portfelową FIIK FIZAN²², z którego środków ostatecznie sfinansowano zakup w sposób pośredni 99,77 % akcji PKL SA²³.

¹⁴ Do 10 listopada 2017 r.: Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BGK SA; dalej: Towarzystwo lub TFI.

¹⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁶ Dalej: EBI.

¹⁷ Właścicielami pozostałych akcji PKL SA (łącznie: 0,23%) były gminy: Zakopane, Kościelisko, Poronin oraz Bukowina Tatrzańska

¹⁸ Dalej: MEP.

¹⁹ Pierwotnie planowano sprzedaż bezpośrednią akcji PKL. Ponadto, równoległe do konkurencyjnego procesu sprzedaży, MEP brał pod uwagę wyjście z inwestycji poprzez sprzedaż akcji PKL na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie (Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKL SA 14 grudnia 2017 r. podjęło decyzję o dematerializacji akcji oraz o ubieganiu się o ich dopuszczenie i wprowadzenie do publicznego obrotu na GPW – komunikat prasowy PKL SA: <https://www.pkl.pl/post/nadzwyczajne-walne-zgromadzenie-polskich-kolej-linowych-s-a-podjelo-uchwale-o-dematerializacji-akcji.html>)

²⁰ [...].

²¹ [...].

²² [...].

²³ W dniu 14 kwietnia 2022 r. FIIK FIZAN został wykreślony z Rejestru Funduszy Inwestycyjnych, na skutek dokonanego połączenia FIIK FIZAN (jako funduszu przejmowanego) z Funduszem Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Aktywów Niepublicznych, który z dniem 04.05.2022 r.

(akta kontroli str. 8-11, 697-711, 818-846, 850-860)

1.2. Zarządzanie częścią portfela inwestycyjnego FIŁK FIZAN [...] zostało powierzone PFR jako podmiotowi zarządzającemu. [...] pomiędzy Towarzystwem a PFR została zawarta Umowa o zarządzanie częścią portfela inwestycyjnego funduszu inwestycyjnego, zgodnie z art. 46 ust. 3 w zw. z 45a ust. 1 u.f.i.²⁴ [...] ²⁵.

(akta kontroli str. 8-11, 78-622, 861-871)

1.3. Konkurencyjny proces sprzedaży pakietu obejmującego 99,77 % akcji PKL SA prowadzony był przez MEP, [...] ²⁶ [...] ²⁷ [...] ²⁸ [...] ²⁹ [...] ³⁰ [...] ³¹ [...] ³² [...].

(akta kontroli: 8-11, 641-654, 833-846, 861- 871, 895-916 1082-1098, 1971-1980, 1984-1995)

1.4. Działania podejmowane w ramach Projektu Tomba poprzedzone były sporządzeniem analiz zasadności dokonania inwestycji, przedstawianych Komitetowi Inwestycyjnemu w celu uzyskania pozytywnej opinii oraz wiążącej decyzji inwestycyjnej, [...]. Analizy przygotowywane były przez Zespół Transakcyjny (dalej: Zespół lub ZT), [...]. [...] ³³ [...] ³⁴ [...] ³⁵.

Analiza Wstępna została pozytywnie zaopiniowana przez Komitety Inwestycyjne [...] oraz [...] ³⁶. W konsekwencji Zarząd PFR – działając jako podmiot zarządzający obu Funduszy – wyraził zgodę na złożenie niewiążącej oferty nabycia przez [...] lub [...] od spółki [...] spółki PKL SA [...].

(akta kontroli str. 917-974, 1984-1995)

ZT przedstawił Komitetowi Inwestycyjnemu [...] oraz [...] Analizę Końcową tego Projektu sporządzoną [...].

[...] ³⁷ [...] ³⁸ [...] ³⁹ [...] ⁴⁰ [...] ⁴¹ [...] ⁴² [...].

Inwestycja Funduszy w Projekt Inwestycyjny Tomba na warunkach nie mniej korzystnych niż opisane w Analizie Końcowej uzyskała pozytywną rekomendację Zarządu PFR jako zarządzającego częścią portfela [...] ⁴³. Została również pozytywnie zaopiniowana przez Komitet Inwestycyjny [...] oraz [...] ⁴⁴ [...] ⁴⁵ [...] ⁴⁶ [...].

(akta kontroli str. 8-11, 623-631, 641-654, 833-846, 917-974)

zmienił nazwę na PFR Fundusz Inwestycyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (dalej: PFR FI FIZAN). W związku z połączeniem PFR FI FIZAN wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki FIŁK FIZAN.

²⁴ Dalej: Umowa o zarządzanie.

²⁵ [...]

²⁶ [...]

²⁷ [...]

²⁸ [...]

²⁹ [...]

³⁰ [...]

³¹ [...]

³² [...]

³³ [...]

³⁴ [...]

³⁵ [...]

³⁶ Uchwały Komitetów nr 4/2018 oraz 5/2018 zostały podjęte 4 czerwca 2018 r.

³⁷ [...]

³⁸ [...]

³⁹ [...]

⁴⁰ [...]

⁴¹ [...]

⁴² [...]

⁴³ Uchwała nr 175/2018 Zarządu PFR z 1 października 2018 r.

⁴⁴ Uchwały z 1 października 2018 r. nr [...].

⁴⁵ [...]

⁴⁶ [...]

[...]47 [...]48 [...]49 [...].

(akta kontroli str. 833-846, 861-874, 917-1049, 1293-1313, 1971-1980)

Negocjacje treści umowy nabycia akcji PKL SA były prowadzone w okresie od [...] do [...] (data zawarcia SPA). PFR nie prowadził odrębnej dokumentacji w tym zakresie. Prezes Zarządu i Prokurent wyjaśnili, że: *założenia (strategie) negocjacyjne dla Zespołu Transakcyjnego zostały wyznaczone poprzez uchwały Zarządu PFR SA oraz uchwały Komitetu inwestycyjnego, a także poprzez wnioski wynikające z raportów doradców z analizy due diligence działalności PKL w poszczególnych obszarach. Nadrzędnym celem Zespołu transakcyjnego było maksymalne zabezpieczenie interesu FIIK FIZAN i jego uczestników.*

(akta kontroli str. 8-11, 626-631, 1314-1315, 1113-1127, 1971-1980)

[...]50.

(akta kontroli str. 8-11, 626-631, 1050-1076)

Prezes Zarządu i Wiceprezes Zarządu wyjaśnili, że przyczynami nabycia udziałów spółki Altura przez FIIK FIZAN pośrednio, tj. poprzez Bakewell były: [...]

(akta kontroli str. 1089 1098, 1293-1313)

[...]51 [...]52 [...]53 [...].

Zgodę na przeniesienie wszelkich praw i obowiązków PFR wynikających z Projektu Tomba na FIIK FIZAN lub jego spółkę zależną wyraził także Zarząd PFR, działając w imieniu i na rzecz PFR⁵⁴ oraz Rada Nadzorcza PFR⁵⁵.

[...]56 [...].

(akta kontroli str. 8-11, 626-631, 833-846, 861-874, 1050-1081, 1089-1098, 1314-1315, 1113-1127, 1971-1980)

1.5. [...]57 [...]58 [...].

(akta kontroli str. 8-11, 1113-1127, 1971-1980, 1984-1995)

[...]. Wybór doradców zewnętrznych został dokonany przez PFR w postępowaniu konkurencyjnym i w oparciu o odpowiednie dla danego projektu inwestycyjnego kryteria wyboru. [...].

(akta kontroli str. 861-871, 1099-1112, 1971-1980, 1984-1995)

[...]59 [...]60 [...].

(akta kontroli str. 861-871, 1099-1112, 1197-1202, 1959-1970, 1984-1995)

[...].

(akta kontroli str. 1099-1104, 1113-1123, 1959-1970, 1984-1995)

1.6. [...].

47 [...]

48 [...]

49 [...]

50 [...]

51 [...]

52 [...]

53 [...]

54 Uchwały nr 236/2018 z 12 grudnia 2018 r.

55 Uchwała nr 96/2018 z 17 grudnia 2018 r.

56 [...]

57 [...]

58 [...]

59 [...]

60 [...]

(akta kontroli str. 975-1025, 1141-1146, 1176-1177)

[...] ⁶¹ [...] ⁶² [...] ⁶³ [...] ⁶⁴ [...].

(akta kontroli str. 975-1026, 1141-1146, 1147-1179, 1451-1464)

1.7. [...] ⁶⁵.

(akta kontroli str. 975-1025, 1031-1038)

Dyrektor Biura Inwestycyjnego, wyjaśnił, że: [...].

(akta kontroli str. 1206-1209, 1210-1218)

[...].

(akta kontroli str. 1073-1076, 1176-1177, 1971-1972, 1977-1980)

Prezes Zarządu i Prokurent wyjaśnili, że [...].

(akta kontroli str. 1180-1195, 1293-1313, 1316-1317, 1532-1602, 1971-1972, 1977-1980)

1.8. [...] kwota inwestycji [...] wynikająca z obowiązującego limitu zaangażowania wynoszącego 20% wartości aktywów funduszu określonego w art. 145 ust. 3 u.f.i. ⁶⁶ [...]. Kryterium limitu zaangażowania wyznaczone w Statucie [...] FIIK FIZAN [...] zostało spełnione [...].

(akta kontroli str. 975-1025, 861-874)

W sprawie przyczyn [...] Dyrektor Biura Inwestycyjnego wyjaśnił, że: [...].

(akta kontroli str. 1210-1218)

[...] ⁶⁷ [...] ⁶⁸, [...] ⁶⁹.

Przyjęte w wycenie założenia dotyczące otoczenia ekonomicznego i spółki były weryfikowane przez pracowników PFR SA i odzwierciedlały jej sytuację ekonomiczno-finansową. [...].

(akta kontroli str. 1099-1102, 1115-1117, 1141-1179, 1451-1464)

[...]

(akta kontroli str. 975-1025, 1173-1179)

1.9. [...] ⁷⁰ [...] ⁷¹ [...].

(akta kontroli str. 917-974, 1063-1066, 1073-1076, 1128-1129, 1984-1995)

[...] ⁷² [...] ⁷³ [...] ⁷⁴ [...] ⁷⁵ [...].

(akta kontroli str. 1130-1134, 1825-1948, 1996-1998)

Przebieg działań prowadzących do zawarcia transakcji zakupu w sposób pośredni PKL SA wraz z jej spółkami zależnymi został udokumentowany przez PFR.

⁶¹ [...]

⁶² [...]

⁶³ [...]

⁶⁴ [...]

⁶⁵ [...]

⁶⁶ Papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, wierzycelności wobec tego podmiotu i udziały w podmiocie nie mogą stanowić łącznie więcej niż 20% wartości Aktywów Funduszu. Analogiczny kryterium limitu zaangażowania określono w art. 26 ust. 2 Statutu FIIK FIZAN, [...].

⁶⁷ [...]

⁶⁸ [...]

⁶⁹ [...]

⁷⁰ [...]

⁷¹ [...].

⁷² [...]

⁷³ [...]

⁷⁴ [...]

⁷⁵ [...]

(akta kontroli str. 1971-1980)

1.10. [...]

(akta kontroli str. 725-791, 847-849, 1135-1140)

Ostatecznie koszt nabycia udziałów Altura poniesiony przez Bakewell, wyniósł 412 088,5 tys. zł, [...]76, [...].

Zamknięcie transakcji zależne było od spełnienia następujących warunków zawieszających:

1) uzyskanie przez Kupującego bezwarunkowej zgody na dokonanie koncentracji, polegającej na przejściu przez PFR SA kontroli nad Alturą w wyniku realizowanej transakcji, wydanej przez organ antymonopolowy – w tym przypadku Prezesa UOKiK [...],

Decyzja Prezesa UOKiK nr DKK-193/2018 obejmująca zgodę na dokonanie koncentracji została wydana 6 listopada 2018 r.

2) [...]77 [...]78.

3) [...].

[...] Umowa kredytu została zawarta 7 listopada 2018 r. pomiędzy Alturą a Bankiem Polska Kasa Opieki SA, Santander Bank Polska SA i Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń na Życie SA. [...].

Do 19 grudnia 2018 r. [...] zostały zrealizowane również pozostałe obowiązki wymagane w ramach procedury zamknięcia transakcji, w szczególności:

– zapłata przez Bakewell 19 grudnia 2018 r. kwoty wynagrodzenia pomniejszonej o kwotę kredytu udzielonego Alturze, tj. 176 712,5 tys. zł, [...]79 [...],

– zawarcie 19 grudnia 2018 r. umowy przejścia długu i umowy potrącenia⁸⁰ z EBI (sprzedającym) [...], na podstawie której spółka przejęła zobowiązania EBI wobec spółki Altura [...] z tytułu Wewnętrznej Umowy Pożyczki⁸¹. [...],

– [...].

[...].

(akta kontroli str. 833-846, 850-860, 1135-1140)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Raporty dot. poniesionych w minionym kwartale kosztów transakcyjnych w Projekcie Tomba były sporządzane nierzetelnie, gdyż:

– PFR nie przekazał w 2018 r. TFI danych nt. kosztów transakcyjnych poniesionych w poszczególnych kwartałach,

– w przypadku Prognoz przekazanych w 2019 r. i 2020 r. dane w nich ujęte różniły się od kwot faktycznie zrealizowanych w danym okresie.

[...].

(akta kontroli str. 1128-1134, 1825-1948, 1971-1980, 1996-1998)

Odnosząc się do nieprzekazania informacji w 2018 r. Prezes Zarządu PFR SA i Prokurent *wyjaśnili, że* [...].

(akta kontroli str. 1953-1958)

76 [...]

77 [...]

78 [...]

79 [...]

80 [...]

81 [...].

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania podjęte przez PFR w odniesieniu do przygotowania i przeprowadzenia transakcji zakupu akcji PKL SA. Decyzja o inwestycji została podjęta na podstawie rzetelnie przygotowanych analiz i poprzedzona była uzyskaniem wymaganych zgód korporacyjnych. Wycena nabywanych aktywów i w konsekwencji wynagrodzenie ustalone w SPA odpowiadało ich rzeczywistej wartości. Koszty transakcyjne, w tym koszty due diligence, poniesiono w limitach wynikających z przyjętego budżetu transakcyjnego, a ostateczna wartość wydatków poniesionych przez FIIK FIZAN w związku z realizacją transakcji stanowiła [...] ostatecznie ustalonej ceny nabywanych pośrednio akcji PKL SA. Przygotowanie i realizacja transakcji zostały udokumentowane przez PFR, a nieprawidłowość dotycząca raportowania nie miała istotnego wpływu na działalność PFR jako podmiotu zarządzającego Funduszem.

OBSZAR

2. Monitorowanie inwestycji w PKL SA prowadzonej za pośrednictwem spółki celowej PFR Koleje Linowe Sp. z o.o. oraz realizowanie działań wobec tych podmiotów w ramach zarządzania portfelem inwestycyjnym FII-K FIZAN

Opis stanu faktycznego

2.1. PFR jako podmiot zarządzający częścią portfela inwestycyjnego FIIK FIZAN sprawował korporacyjny nadzór właścicielski nad spółką portfelową PFR Koleje Linowe oraz jej spółkami zależnymi PKL SA, PKL Solina Sp. z o.o.⁸² w ramach realizacji projektu inwestycyjnego Tomba, którego istotą były:

- nadzór nad przestrzeganiem ładu korporacyjnego wynikającego z dokumentacji transakcyjnej oraz nadzór nad transparentnością i działalnością zgodnie z prawem danej spółki portfelowej;
- monitorowanie inwestycji w PKL SA [...].

Pracownicy PFR uczestniczyli w zgromadzeniach wspólników PFR Koleje Linowe i głosowali nad uchwałami dotyczącymi m.in. podwyższenia kapitału zakładowego spółki, zmian aktu założycielskiego spółki, wyboru audytora do zbadania sprawozdań finansowych spółki, zatwierdzenia sprawozdań finansowych i sprawozdań z działalności spółki oraz Grupy Kapitałowej PFR Koleje Linowe, [...] ⁸³ [...].

W przypadku Zarządu spółki PFR Koleje Linowe Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podejmowało w 2020 r. i 2021 r. uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Prezesowi Zarządu z wykonania przez niego obowiązków w roku obrotowym 2019 oraz 2020. [...].

W przypadku członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej PKL SA, Walne Zgromadzenia PKL SA podejmowały w latach 2020-2021 uchwały w sprawie udzielenia absolutorium członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej PKL SA z wykonania przez nich obowiązków w okresach sprawowania przez nich tych funkcji. [...].

W związku ze sporządzeniem, podpisaniem [...] w dniu 19 października 2020 r. skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PFR Koleje Linowe za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2019 r.⁸⁴, sprawozdania te zostały zatwierdzone przez Zgromadzenie Wspólników spółki PFR Koleje Linowe w dniu 23 października 2020 r.⁸⁵, tj. po wymaganym terminie 30 września 2020 r. wynikającym z § 3 ust. 4 i ust. 5 *Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 roku w sprawie określenia*

⁸² Dalej: PKL Solina.

⁸³ [...]

⁸⁴ [...]

⁸⁵ Uchwałą nr 9 oraz Uchwałą nr 8 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 23.10.2020 r.

innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji. W kolejnych latach sprawozdania finansowe spółki PFR Koleje Linowe były terminowo rozpatrywane i zatwierdzane.

W okresie od dnia 19 grudnia 2018 r., tj. daty sfinalizowania transakcji, do dnia 30 czerwca 2022 r. nie była wypłacana dywidenda ze spółki PFR Koleje Linowe.

[...] ⁸⁶ [...] ⁸⁷ [...].

Czynności podejmowane przez PFR w imieniu FIIK FIZAN w ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem ładu korporacyjnego oraz nadzoru nad transparentnością i działalnością spółki PFR Koleje Linowe [...] ⁸⁸ [...].

(akta kontroli str. 8-11, 581-593, 645-654, 1089-1098, 1467-1498, 1811-1824, 1971-1972, 1977-1980)

2.2. [...] ⁸⁹ [...] ⁹⁰ [...] ⁹¹ [...] ⁹² [...] ⁹³ [...] ⁹⁴ [...]. Spółki Altura i PFR Koleje Linowe, jako spółki holdingowe, nie prowadziły działalności operacyjnej, zaś PKL Solina jako nowopowstała spółka rozpoczęła prowadzenie działalności operacyjnej dopiero w dniu 1 lipca 2022 roku.

[...] ⁹⁵ [...] ⁹⁶ [...] ⁹⁷ [...] ⁹⁸ [...]

(akta kontroli str. 544-580, 1280-1292, 1467-1480, 1499-1618, 1728-1802, 1971-1972, 1977-1980)

PFR dokonywał analizy i wsparcia potrzeb inwestycyjnych spółek zależnych PFR Koleje Linowe, tj. PKL SA, PKL Solina oraz sprawował kontrolę ryzyka inwestycyjnego. ZT odpowiedzialny za Projekt Tomba przygotował wymagane zgodnie z [...] analizy projektów inwestycyjnych realizowanych przez spółki zależne spółki celowej PFR Koleje Linowe, tj.:

- [...] ⁹⁹ [...] ¹⁰⁰ [...] projekt budowy kolei widokowej przy zaporze na Jeziorze Solińskim [...].
- [...] ¹⁰¹ [...] inwestycji polegającej na wykonaniu remontu i rozbudowy restauracji oraz obiektu noclegowego o nazwie „Pod Kolejka” przy dolnej stacji Kolei na Palenicę w Szczawnicy należącej do PKL SA. [...]
- [...] ¹⁰² [...] dotyczącą inwestycji polegającej na wykonaniu przebudowy istniejącej kawiarni „Parkowa” oraz zagospodarowaniu nieruchomości pod nową restaurację przy górnej stacji Kolei Linowo-Terenowej Góra Parkowa należącej do PKL SA. [...]
- [...] inwestycji polegającej na budowie restauracji wraz z browarem przy Dolnej Stacji Kolei na Gubałówkę należącej do PKL SA. [...]

⁸⁶ [...]

⁸⁷ [...]

⁸⁸ [...]

⁸⁹ [...]

⁹⁰ [...]

⁹¹ [...]

⁹² [...]

⁹³ [...]

⁹⁴ [...]

⁹⁵ [...]

⁹⁶ [...]

⁹⁷ [...]

⁹⁸ [...]

⁹⁹ [...]

¹⁰⁰ [...]

¹⁰¹ [...]

¹⁰² [...]

Uruchomienie środków finansowych FIIK FIZAN stanowiących inwestycję w udziały spółki celowej PFR Koleje Linowe miało miejsce pięciokrotnie w okresie od 14 grudnia 2018 r. do 30 czerwca 2022 r. na łączną kwotę 294 267,2 tys. zł, [...]:

- w 2018 r. – pierwsze uruchomienie w kwocie 177 400 tys. zł [...];
- w 2020 r. – dokapitalizowanie w kwocie 42 108,4 tys. zł (w tym 421,1 tys. zł na kapitał zakładowy oraz 41 687,3 tys. zł stanowiące agio¹⁰³ i przeniesione na kapitał zapasowy) [...];
- w 2021 r. – dwa dokapitalizowania w kwotach: 19 432,4 tys. zł w czerwcu 2021 r. (w tym 194,4 tys. zł na kapitał zakładowy oraz 19 238 tys. zł stanowiące agio i przeniesione na kapitał zapasowy) [...] oraz 19 000 tys. zł w listopadzie 2021 r. (w tym w tym 190 tys. zł na kapitał zakładowy oraz 18 810 tys. zł stanowiące agio i przeniesione na kapitał zapasowy) [...],
- w 2022 r. – dokapitalizowanie w kwocie 36 326,5 tys. zł w marcu 2022 r. (w tym 363,3 tys. zł na kapitał zakładowy oraz 35 963,2 tys. zł stanowiące agio i przeniesione na kapitał zapasowy spółki) [...].

[...] Do dnia 1 lipca 2022 r. PKL SA oraz PKL Solina zrealizowały [...]:

- [...] – 29 maja 2021 r. działalność rozpoczęła nowa „Restauracja pod Kolejką”, a część hotelowa obiektu „Willa pod Kolejką” przy dolnej stacji kolei na Palenicy została otwarta w lipcu 2021 r., [...].
- [...] – 1 maja 2022 r. ponownie otwarto ośrodek Góra Parkowa funkcjonujący w pełnym zakresie, świadcząc usługi zarówno transportowe jak i gastronomiczne w pełni odnowionych pomieszczeniach restauracji oraz kawiarni. [...];
- [...] – 1 lipca 2022 r. otwarta została dla turystów kolej widokowa przy zaporze na Jeziorze Solińskim wraz z wieżą widokową przy budynku stacji górnej „Jawor” oraz restauracją, a w 23 lipca 2022 r. otwarto park tematyczny. [...] ¹⁰⁴ [...].

(akta kontroli str. 8-11, 1089-1098, 544-580, 1467-1480, 1619-1727, 1798-1810, 1819-1824, 1971-1972, 1977-1980)

[...] ¹⁰⁵ [...] ¹⁰⁶ [...] ¹⁰⁷ [...].

Zgodnie ze sprawozdaniami finansowymi FIIK FIZAN sporządzonymi za kolejne lata, wycena lokaty w formie udziałów w PFR Koleje Linowe wynosiła z kolei:

- 216 336 tys. zł na dzień 31 grudnia 2019 r., co stanowiło 121,9% wartości lokaty według ceny nabycia (177 412 tys. zł),
- 125 067 tys. zł na dzień 31 grudnia 2020 r., co stanowiło 70,5% wartości lokaty według ceny nabycia (177 412 tys. zł),
- 323 951 tys. zł na dzień 31 grudnia 2021 r., co stanowiło 135,6% wartości lokaty według ceny nabycia oraz późniejszych dokapitalizowań (238 953 tys. zł) ¹⁰⁸.

(akta kontroli str. 1467-1480, 1451-1452, 1603-1618, 1728-1795)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁰³Nadwyżka ceny udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością a ich wartością nominalną, która wynika ze statutu lub umowy spółki.

¹⁰⁴[...]

¹⁰⁵[...]

¹⁰⁶[...]

¹⁰⁷[...]

¹⁰⁸W wycenie uwzględniona wartość lokaty wg ceny nabycia w kwocie 238 953 tys. zł, tj. przed rejestracją w Krajowym Rejestrze Sądowym dokonanego 26 listopada 2021 r. przez FIIK FIZAN dokapitalizowania PFR Koleje Linowe w kwocie 19 000 tys. zł

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie monitorowanie inwestycji w PKL SA prowadzonej za pośrednictwem spółki celowej PFR Koleje Linowe Sp. z o.o. oraz realizowanie działań wobec tych podmiotów w ramach zarządzania portfelem inwestycyjnym FIIK FIZAN. Zapewniono sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem ładu korporacyjnego wynikającego z dokumentacji transakcyjnej oraz nad transparentnością i działalnością zgodnie z prawem spółki portfelowej. W ramach monitorowania inwestycji sporządzano kwartalne raporty, które stanowiły wynik dokonanego przeglądu uwzględniającego istotne czynniki i zdarzenia mogące wpłynąć na wycenę Projektu. PFR podejmował działania zmierzające do realizacji wzrostu wartości akcji PKL SA skutkującego wzrostem wartości udziałów w PFR Koleje Linowe oraz osiągnięcia dochodów z tej inwestycji.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę:

NIK zwraca uwagę na obowiązek przekazywania do TFI raportów obejmujących rzeczywiście poniesione koszty transakcyjne, zgodnie z Procedurą podejmowania decyzji inwestycyjnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego

Kraków, sierpnia 2022 r.

.....
podpis

Kontrolerzy
Przemysław Sala
główny specjalista kontroli
państwowej

Justyna Pikiewicz
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis